

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 310/09-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. L. M. – A., S., zastúpeného advokátom JUDr. N. K., N., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na verejné prerokovanie vecí v jeho prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cob 164/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. L. M. – A. **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. januára 2009 doručená sťažnosť Ing. L. M. – A., S. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. N. K., N., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na verejné prerokovanie vecí v jeho prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cob 164/2008.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol:

„Rozsudkom sp. zn. 32 Cb 80/2007 Okresný súd v Nitre zamietol žalobu navrhovateľa o zaplatenie 22 068 249,50 Sk a zaviazal navrhovateľa k náhrade trov konania.

Krajský súd v Nitre sťažnosťou napadnutým rozsudkom odvolaním napadnutý rozsudok Okresného súdu v Nitre potvrdil.

V rámci odvolacieho konania Krajský súd v Nitre vytýčil na deň 22. 10. 2008, a v uvedený deň vykonal pojednávanie bez účasti navrhovateľa a jeho právneho zástupcu, keď neakceptoval ospravedlnenie právneho zástupcu navrhovateľa, ktoré odročil na deň 5. 11. 2008 za účelom vyhlásenia rozsudku. Na uvedený termín navrhovateľa, a to ani prostredníctvom jeho právneho zástupcu nepredvolal...

Poukazujem, že na prípadný rozpor konania krajského súdu s zákonom resp. Ústavou SR som krajský súd upozornil prípisom doručeným ešte pred vyhlásením rozsudku. Napriek uvedenému Krajský súd v Nitre rozsudok vyhlásil, navrhovateľa ako účastníka konania ani jeho právneho zástupcu na pojednávanie nepredvolal.“

Na základe uvedeného sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd rozhodol, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cob 164/2008 bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci v jeho prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 15 Cob 164/2008 z 5. novembra 2008 a priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € a náhradu trov konania.

K sťažnosti sa vyjadril krajský súd, zastúpený jeho podpredsedom, listom sp. zn. Spr 107/09 zo 17. februára 2009, v ktorom uviedol:

„Spis bol Krajskému súdu v Nitre predložený dňa 6. 8. 2008, pričom odvolací súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 22. 10. 2008, keď predvolanie na pojednávanie doručil právnemu zástupcovi navrhovateľa, Mgr. R. U., dňa 26. 9. 2008. Dňa 17. 10. 2008 bolo súdu doručené podanie právneho zástupcu navrhovateľa, ktorého obsahom bolo

vypovedanie plnej moci navrhovateľovi dňom 13. 10. 2008, ktoré navrhovateľ prevzal taktiež dňa 13. 10. 2008.

Dňa 22. 10. 2008 bolo odvolaciemu súdu predložené ospravedlnenie JUDr. N. K. spolu so žiadosťou o odročenie pojednávania, ktoré súdu osobne doručil JUDr. K. o 11 hod. 10 min. V podaní uvádza, že dňa 20. 10. 2008 prevzal zastupovanie navrhovateľa v predmetnej veci, pričom z klientskeho spisu, ktorý mu bol predložený dňa 21. 10. 2008 zistil, že konanie trpí vadami, ktoré podľa § 205a ods. 1 OSP môžu byť odvolacím dôvodom, aj keď sa uplatnia až pred odvolacím súdom. Zároveň uviedol, že pojednávania sa nemôže zúčastniť aj z dôvodu, že od 3. 10. 2008 je objednaný na špeciálne kardiologické vyšetrenie vo Fakultnej nemocnici Nitra na deň 22. 10. 2008, od výsledkov ktorého závisí posúdenie jeho zdravotného stavu, pričom uviedol, že potvrdenie predloží dodatočne. Prílohou podania bolo aj splnomocnenie pre JUDr. K. zo dňa 20. 10. 2008 na zastupovanie navrhovateľa v konaní pred odvolacím súdom.

Odvolací súd v zápisnici o pojednávaní zo dňa 22. 10. 2008 skonštatoval, že zo spisu 15Cob/107/2008, ktorý sa týka tých istých účastníkov konania vyplýva, že navrhovateľ 3 x zmaril pojednávanie, a preto súd nepovažuje dôvody uvádzané JUDr. K. za dôležité dôvody na odročenie pojednávania. Súd preto podľa § 101 ods. 2 OSP pojednával v neprítomnosti navrhovateľa. Na záver pojednávania súd prijal uznesenie, ktorým pojednávanie odročil na deň 5. 11. 2008 o 13.30 hod. za účelom vyhlásenia rozhodnutia. Na uvedený termín súd účastníkov nepredvolával a v uvedený deň vo veci rozhodol.

Krajský súd v Nitre po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa nie je dôvodná, lebo neboli porušené práva sťažovateľa. “

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 236 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 237 písm. f) OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Ústavný súd so zreteľom na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde a Občianskeho súdneho poriadku v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním.

Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh zistil, že krajský súd v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cob 164/2008 neakceptoval ospravedlnenie právneho zástupcu sťažovateľa a jeho žiadosť o odročenie pojednávania nariadeného na 22. október 2008 a v uvedený deň sa konalo pojednávanie v neprítomnosti právneho zástupcu sťažovateľa.

Ústavný súd pri prerokovaní týchto námietok sťažovateľa z hľadiska možného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Inými slovami, špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Ústavný súd konštatuje, že na prerokovanie námietok sťažovateľa bol pred právomocou ústavného súdu v prvom rade povolaný všeobecný súd, pretože podaním dovolania podľa § 237 písm. f) OSP sa sťažovateľ mohol na Najvyššom súde Slovenskej

republiky (ďalej len „najvyšší súd“) domáhať ochrany svojich práv z dôvodu, že postupom krajského súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Tento právny prostriedok (dovolanie) bol sťažovateľovi priamo (bezprostredne) dostupný a ponúkal mu v okolnostiach daného prípadu rozumnú nádej na úspech – dosiahnutie nápravy vo vzťahu k ním namietanému postupu krajského súdu. Sťažovateľ však nepreukázal podanie dovolania na najvyššom súde, ale priamo podal 12. januára 2009 sťažnosť ústavnému súdu.

Takýto prostriedok teda sťažovateľ nevyužil. Právomoc ústavného súdu je preto s ohľadom na znenie čl. 127 ods. 1 ústavy bezprostredne vo vzťahu k namietanému postupu krajského súdu vylúčená.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 290/06, III. ÚS 288/07).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. októbra 2009